

Quid Sae. de re sensisse videatur Augustinus.

Testimonia Augustini pro sententia patrum Tricarorum. P. 2

Sae. dicitur ^{facere} ⁱⁿ ^{libro} ^{de} ^{gratia} ^{lib. arbit. cap. 16.} ^{ubi} ^{ait} ^{Certum} ^{est} ^{nos} ^{velle} ^{cum} ^{uolumus,} ^{sed} ^{ille} ^{facit} ^{ut} ^{uelimus} ^{bonum.} ^{et} ^{infra.} ^{Certum} ^{est} ^{nos} ^{facere} ^{cum} ^{facimus,} ^{sed} ^{ille} ^{facit} ^{ut} ^{faciamus} ^{praebendo} ^{uires} ^{efficacissimas.} ^{Idem} ^{inducit} ^{ad} ^{hebraeos} ^{Aug. 1. de} ^{gratia} ^{lib. arbit. cap. 10} ^{que} ^{sequitur} ^{Fulgentius} ^{1. ad} ^{Rom. in} ^{cap. 14} ^{explicat} ^{illud} ^{Cecilius} ³⁶ ^{faciam} ^{ut} ⁱⁿ ^{iustificacionibus} ^{meis} ^{ambuletis,} ^{ratione} ^{tot} ^{gracie} ^{preuenientis} ^{et} ^{excitantis.}

1us locus est ex libro de gratia lib. arbit. cap. 16. Ubi ait. Certum est nos uelle, cum uolumus, sed ille facit ut uelimus bonum. et infra. Certum est nos facere cum facimus, sed ille facit ut faciamus praebendo uires efficacissimas. Idem inducit ad hebraeos Aug. 1. de gratia lib. arbit. cap. 10 que sequitur Fulgentius 1. ad Rom. in cap. 14 explicat illud Cecilius 36 faciam ut in iustificacionibus meis ambuletis, ratione totae gratiae preuenientis et excitantis.

2us locus est de gratia lib. arbit. cap. 17. Ut uelimus, inquit, sine nobis operatur, cum autem uolumus, et sic uolumus ut faciamus, nobiscum operatur; tamen sine illo operante, ut uelimus, uel cooperante, cum uolumus ad bona pietatis opera nihil ualemus.

3us est ex libro p. ad simplicianum g. 2. ante medium, in qua haec Sae. Aliter Deus praestat ut uelimus, aliter praestat quod uoluerimus: ut uelimus, n. et deum esse uoluit et nostrum, deum uocando, nostrum sequendo. quo quidem loquendi modo indicat Augustinus Deus in nobis sine nobis facere ut uelimus, et ut faciamus. Sane autem loquendi modum accipit Augustinus a Paulo ad Philipp. 2. Deus est qui operatur in nobis uelle et perficere pro bona uoluntate. quo loco non dicit Paulus Deus est qui cooperatur, sed qui operatur, nimirum ut significaretur nobis Deum solum operari. At libere adum assentienti non efficit solus Deus, sed Deus cum libere arbitrio; g. ratione illius praemotiois seu applicationis dicitur solus Deus operari. qua etiam ratione dicitur iuxta Aug. eodem g. 2. illud a Paulo ad Rom. 9. non est uolentis neq. currentis sed Dei miserantis, ut si dixisset Paulus,

sed solus Dei miserantis, ac solus Dei nequit esse deus consentus; sequitur g. ut sit applicator ille p. *Hic Augustinus adhibuit aduersus P. Dominicanos*

4us ex cap. 32 Caelestis hieron, ubi explicat ille eundem Pauli locum ad Rom. 9. Sae ait. Restat ut propere dicere intelligatur non uolentis neq. currentis sed miserantis Dei ut totum Deo deat qui hominis uoluntatem bonam et praeparat adinuadam, et adiuuat praeparatam. At praeparare uoluntatem nihil aliud est quam praeparare ad conuictum g. 8.

At qui non uidet Augustinum loci praedicti nulla facere mentionem ad de praemotio-
ne et applicatione illius efficacis quae non relinquat in uoluntate peccatrix ad diuina-
dum diuinae uocationi, in quo ponit et nostra difficultas? quo autem pacto praedicta
testimonia intelligenda sint inferri dicemus.

Testimonia Aug. pro sententia patrum Soc. Jesu. hic

Quo sic in ^{libro} ^{de} ^{gratia} ^{lib. arbit. cap. 16.} ^{ubi} ^{ait} ^{Certum} ^{est} ^{nos} ^{uolle} ^{cum} ^{uolumus,} ^{sed} ^{ille} ^{facit} ^{ut} ^{uelimus} ^{bonum.} ^{et} ^{infra.} ^{Certum} ^{est} ^{nos} ^{facere} ^{cum} ^{facimus,} ^{sed} ^{ille} ^{facit} ^{ut} ^{faciamus} ^{praebendo} ^{uires} ^{efficacissimas.} ^{Idem} ^{inducit} ^{ad} ^{hebraeos} ^{Aug. 1. de} ^{gratia} ^{lib. arbit. cap. 10} ^{que} ^{sequitur} ^{Fulgentius} ^{1. ad} ^{Rom. in} ^{cap. 14} ^{explicat} ^{illud} ^{Cecilius} ³⁶ ^{faciam} ^{ut} ⁱⁿ ^{iustificacionibus} ^{meis} ^{ambuletis,} ^{ratione} ^{tot} ^{gracie} ^{preuenientis} ^{et} ^{excitantis.}

quae P. Domin-
cani gra-
m uel
auxilii prae-
uenientem
autem appellent: indeliberatos uoluntatis effectus includat, quod modo ostendimus.

de non ut deliberato, ^{non} de consensione deliberata, in qua non est caeterum gratia cooperationem
statim illa adiungit. Sed etiam voluntas hominis subiungitur ei ad quam coniungitur, quae ad
hoc praedictis est excitata praedictis ut diuini in se cooperetur operi, et incipiat exercere ad meritum
quod superno lumine concepit ad studium. Et infra. Hunc autem consensum non solum corroboratio praec-
dicationum et incitamenta doctrinae, sed et motus gignit; propter quod scriptum, Principis sapien-
tia amor dicitur; qui quantumlibet sensibus inferatur non aliud agit quam ut quae fecerit amens se fieri
uolens.

4.º Bernardi in aenea opusculo de gratia et lib. arbitrio sic dicitur. Ipsa gratia ut dicitur, libens
excitat arbitrium, cui seminatur cogitatum; sanat, cui inuenit affectum; roborat, ut educat ad
actum; seruat ne sentiat defectum. si autem ista tria operatur cum arbitrio, ut in illud in primo
preueniat, uel delictis cui seminatur cogitatum, in ceteris comiteatur, non ad hoc unquam, sequens, ut in
ibi diuino cooperatur, et paulo inferius. si 9.º Deus tria hoc, hoc est bonum cogitatum uelle perficere
operatur in nobis, propter praesens cogitatum istud, sine nobis. Secundum, nempe affectu et consensu, no-
biscum. Desiderat, uel delictis ad hoc et opus, per nos. Quibus uerbis manifestum est Bernardi gratiam
praesens in cogitatione consistens, et per se nullo alio praesens, aut per se in appi-
catione posere, ut consensum praesens.

Ubi dicitur. L. 2.º qui optime calluit doctrinae Aug. et nunquam in doctrinis eius insequens. Sed
mas, sui physica promotione impleatur est; ind. ed. de mente s. 2.º. respicit. Cuius p. 1.º. q. 4.º. art.
13. uest. Hic dicitur de Ferraribus 2.º. q. 2.º. cap. 1.º. uerbis ad huc, ubi ad operantem quod
solum exigit auxilium internum dirigens et excitat uoluntatem, quod inculcat ad uocatum?
refertur. Denique Hieronymus Paul. p. 1.º. u. 2.º. et alii.

Capitulum 4.º
Explicatur loca S. Augustini a Patribus Domin.
allata in suam intentionem.

Nota uis. Sicut locum non est in illa locutione Aug. Deus facit ut uelimus Deus facit ut
fauiamus ei; quae locutio non debet perpendatur nec illis fauet, nec obest nobis, nisi in
operatione sua, seu physice applicat. meminit Aug. quae ita physice determinat uoluntatem,
ut omne illi adferat praesens uoluntati. quid est Prae Domin. in ea Augustini
sine obsequio, et praesens ad sufficiens si haec loca exponantur de uocato. ratione cuius
mouemur ad bonum, ut in iisdem locis, et ab ipso et a nobis allatis ipse se explicuit Aug.

Vocatio n. moralis dicitur quaedam determinatio, facit ut uelimus medijs illis uarijs,
et affectibus quos exigit ad se. praesens supra committitur. Quod ipse in nobis regulat. Sed
ratione Deus efficit, sanctos cogitationes immittendo, affectus in delibere inspirando ei
quibus medijs uoluntas ad bonum flectitur. Nam cum Deus infallibili uictoria notat quae uocatio
si congruit et profertur, cum tunc adhibet, cum proprio eam effectus libentem, et consensum
nostram operantem. Et sic patet Deus nos uocantem ueri ac proprio dicitur est, Deus largi
nobis nostram conuenientem, Deus est causa illius est.

Sed in contrarium contra hoc soluit. Augustinus allatit Deus solum sine nobis operari hoc dicitur
et uoluntate ut cap. 17 de gratia et lib. arb. et cap. 15. in quo sic loquitur. Ut apostolus Paulus de
eis uocaretur, ut tam magna et efficaciter uocatio conuenientem gratia Dei uocata

Et tamen idem Augustinus loci illi non sicut voluit et notorum, sed uterque notum sequitur,
1. non alia ratione et explicandus, quod attendendo ipsa loci de hac parte et physica applicatione.
Nec cum omni nostra sufficit, ut ait Paulus, ea desit ob illam precedentem applicationem physicam
et formationem Augustinus dicit istam Deo operari. Verum hoc patet Dominici ratione in
previs et aperte contra meos Augustinus et Petrus gratissimum et theologum, qui ea ut Augustinus Deo istam
1. sine nobis operari referunt ad primus actus voluntatis, non ad effectus consequentes. Ad duplicem sic
illi notantur gratia operantes que referunt ad primus actus, cooperantes, que referuntur ad sequentes.
Et ut omnia ceteros in Dominici familia, in totis cap. 16 de natura gratia interpretatur Augustinus
et 1. 28. p. 9. art. 4. Ad hoc locum ea ipsius verbi Augustinus eodem cap. 17 de lib. arbit. refertur per hoc
interpretatio, sed sic ait. Cum autem dicitur ut velimus operari incipient, qui ut lentibus cooperatur
proficiens. Et infra. Ut velimus tunc nobis operari ad aut volumus et tunc volumus ut faciamus
nobiscum cooperari. Ex quibus certum est longe abesse ab intentione, ut dicit Solent Deo, qui ipse
opera sui applicatione et promotionem emittit, et Augustinum loqui de tanac Deo istam
operari in generali causa mentalis voluntatis alliciens. In quo generali causa, ut videtur magis
apparet, diversis modo operari voluntatis respectu primi actus, et respectu sequentium, quo
fit, ut Deus ipse respectu eorum diversis modo operetur. Sed respectu actus primi nullis modo
voluntas propria alliciat voluntas, et tunc in loquar, utent, qui primum elicitur primum actum; sed Deus
solut hoc sicut sanctorum inspirationibus et emittendo voluntate, quare in hoc quod sicut Deus voluntas
primus actus, ut in actibus sequentibus ipse se emittat et movet ad opus voluntatis. Hinc videtur
et consilium a prima illa voluntate fluentibus, quare in illa generali non est solus Deus, sed vo-
luntas ad Deo actus elicit congruentes. Quare de Augustinus tunc optime declaravit Bellar-
minus sacri in Augustinus veritatis 1. 9. de gratia et lib. arbit. et Gregorius de Valentia 1. 2. non tunc
dicitur 2. 3. p. 11. v. nec dicitur solus cap. 16 de natura gratia.

Restat nunc ut explicetur clausula locus ille ex Chabrichis cap. 32; quo firmiter me istam
de physica applicatione confirmari putant Praedicatorum Dominici. No quia ibi docet Augustinus non recte
explicari illud Pauli. Non est volentis si dicitur Non est solus volentis, sed ita recte. Nullo mo-
do est volentis. Na aliter, inquit ille, si recte est pro interpretatione posset e contra dici. Non est
Dei voluntas, recte est interpretatio non est solus Dei voluntas, recte, quod in inquit Augustinus,
nullus catholice dicere audebit. Tum etiam quia Augustinus sed verbi concludit quae dixerat.
Restat ut propterea dicit intelligatur ut volentis, ut non Deo deus. Ex qua clausula inferunt Praedicatorum
Dominici, quod volentis in illo opere nulla parte habet, ac nihil loquatur, nisi quod applicatione
illa physice applicatur a Deo. Verum ut Augustinus meos facilius percipatur.

1. ut certum ponatur est Augustinus es capite non excludit voluntate huius a recte iustificatio,
quod patet ex illis verbis eundem capite. Cum procul dubio si homo eius actus sit, non potest credere
perare diligere nisi velit; nec querere ad palmam signa vocari, nisi ad palmam curverit. Et in hoc
causae ratio inferat, nisi quia et ipsa voluntas a Deo preparatur, ut dicitur de precationem
qua preparacionem ubi patet Augustinus ut patet in locis illis, et praecipue epist. 107. Acti
expediunt illarum docere Augustinus in explanatione illius testimonii ad generalis dicitur preparat.
et veritatem confregendum, ac nihil derogandum esse prout in operandi nostra voluntati.

2. Ponendum est Augustinus es capite disputatione innotuit contra quosdam qui, ut vide-
re licet in epist. Valentini, et Prospero ad Augustinum, quae sicut antea lib. Augustinus de praedestinatione et re, deo
amerebant, primum, et recte, iustificatio negotii pendere et a voluntate huiusque multo sanari, et a gratia
iustificacionis, et remissionis qua sanatur; secundum, et primum, gratia iustificacionis sanantem

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, written in a cursive script. The text is mirrored across the top edge, suggesting it was written on the reverse side of the paper.

Main body of handwritten text, consisting of several paragraphs of cursive script. The text is extremely faded and difficult to read, but appears to be a continuous narrative or report. The handwriting is consistent throughout the page.

